

ПОСТАНОВЛЕНИЕ

«04» 06 2021 ел

КАРАР

№ 183

**Татарстан Республикасы Балтач район башкарма комитетында
гражданның мөрәжәгатьләрен карау буенча эш һәм
гражданны шәхси кабул итүне тәмин итү тәртибен раслау
турында**

Россия Федерациясе гражданны мөрәжәгатьләрен вакытында карау максатларында, «Россия Федерациясе гражданнының мөрәжәгатьләрен карау тәртибе турында» 2006 елның 2 маендагы 59-ФЗ номерлы Федераль закон, «Татарстан Республикасында гражданны мөрәжәгатьләре турында» 2003 елның 12 маендагы 16-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы нигезендә Татарстан Республикасы Балтач район башкарма комитеты карар бирә:

1. Кушымта итеп бирелә торган Татарстан Республикасы Балтач район башкарма комитетында гражданның мөрәжәгатьләрен карау буенча эш һәм гражданны шәхси кабул итүне тәмин итү тәртибен расларга.

2. Сишәмбе 8.00 сәгатътән 11.00 сәгатъкә кадәр Татарстан Республикасы Балтач район башкарма комитеты тарафыннан гражданны кабул итү көне дип билгеләргә.

3. Татарстан Республикасы Балтач район башкарма комитетында гражданны шәхсэн кабул итүгә шулай ук жавап хатларына имза куюга - Балтач район башкарма комитеты житәкчесенә, Балтач район башкарма комитеты житәкчесенә беренче урынбасарына, Балтач район башкарма комитеты житәкчесе урынбасарына үз компетенцияләре кысаларында вәкаләт бирергә.

4. Жаваплы итеп түбәндәгеләрне билгеләргә:

- Татарстан Республикасы Балтач район башкарма комитетына почта элемтәсе, электрон документлар әйләнеше системасында, Татарстан Республикасы Балтач муниципаль районының Интернет-кабул итү аша гражданныдан килгән мөрәжәгатьләренә вакытында теркәү һәм гражданны кабул итү карточкаларын дәрәс тутыру һәм алып бару өчен – гомуми-оештыру бүлегенә әйдәп баручы белгечен;

- Балтач район башкарама комитеты житәкчесе, аның урынбасарлары тарафыннан гражданны шәхси кабул итүне оештыру һәм гражданнының телдән, язма мөрәжәгатьләрен һәм «кайнар линия» телефоны буенча кабул

ителгән мөрәжәгатьләрен вакытында карауны һәм үтәлешен контрольдә тоту өчен - гомуми-оештыру бүлеге башлыгын;

- гражданнарның телдән, язма мөрәжәгатьләренә һәм «кайнар линия» телефоны буенча кабул ителгән мөрәжәгатьләренә җавапларны вакытында җибәрүне контрольдә тоту өчен - Татарстан Республикасы Балтач район башкарма комитетының гомуми-оештыру бүлегенең әйдәп баручы белгечен.

5. Әлеге карарны Интернет мәгълүмат-телекоммуникация чөлтәрендә Татарстан Республикасы Балтач муниципаль районының рәсми сайтында һәм Татарстан Республикасы хокукый мәгълүматының рәсми порталында урнаштырырга.

6. «Татарстан Республикасы Балтач район башкарма комитетында гражданнарның мөрәжәгатьләрен карау һәм гражданнарны шәхси кабул итү тәртибен раслау турында» 2019 елның 14 октябрәндәге 323 номерлы Татарстан Республикасы Балтач район башкарма комитеты карары үз көчен югалткан дип танырга.

7. Әлеге карарның үтәлешен контрольдә тотуны Татарстан Республикасы Балтач район башкарма комитетының гомуми-оештыру бүлеге башлыгының йөкләргә.

Татарстан Республикасы
Балтач район башкарма комитеты
житәкчесе

А.Ф.Хәйретдинов

**Татарстан Республикасы Балтач район башкарма комитетында
гражданның мөрәжәгатьләрен карау буенча эш һәм гражданның
шәхси кабул итүне тәмин итү тәртибе**

1. Гомуми нигезләмәләр

1.1. Әлеге Тәртип Россия Федерациясе гражданның язмача һәм телдән мөрәжәгатьләрен кабул итү, исәпкә алу, теркәү, карау, аларны карау һәм аларның үтәлешен контрольдә тоту кагыйдәләрен билгели, мөрәжәгатьләрдә булган мәгълүматны анализлау һәм гомумиләштерү, мөрәжәгатьләрнең сәбәпләрен һәм характерын ачыклау, шулай ук Татарстан Республикасы Балтач район башкарма комитетында (алга таба – башкарма комитет) гражданны кабул итүне оештыру тәртибен билгели.

Әлеге Тәртип нигезләмәләре «Россия Федерациясе гражданны мөрәжәгатьләрен карау тәртибе турында» 2006 елның 2 маендагы 59-ФЗ номерлы Федераль закон (алга таба - Федераль закон) һәм «Татарстан Республикасында гражданин мөрәжәгатьләре турында» 2003 елның 12 маендагы 16-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы белән билгеләнгән тәртиптә каралырга тиешле барлык мөрәжәгатьләргә кагыла.

1.2. Гражданның язмача мөрәжәгатьләре тәкъдимнәр, гаризалар һәм шикаятьләр рәвешендә керә.

Гражданның язма рәвештә баян ителгән мөрәжәгатендә я мөрәжәгать юллана торган жирле үзидарә органының исеме һәм адресы, я тиешле вазыйфай затның фамилиясе, исеме, атасының исеме, я тиешле затның вазыйфасы, шулай ук тәкъдим, гариза яки шикаятьнең асылын баян итү, үз фамилиясе, исеме, атасының исеме (соңгысы - булган очракта), җавап, мөрәжәгатьне башкаларга жибәрү турында хәбәрнамә жибәрелергә тиешле почта адресы, шәхси имза һәм дата булырга тиеш.

Кирәк булган очракта, үз дәлилләрен раслау өчен гражданин язма мөрәжәгатькә документларны һәм материалларны яки аларның күчermәләрен беркетеп бирә.

Жирле үзидарә органнына яисә вазыйфай затка электрон документ рәвешендә кергән мөрәжәгать Федераль законда билгеләнгән тәртиптә каралырга тиеш. Мөрәжәгатьтә гражданин мәжбүри рәвештә үзенең фамилиясен, исемен, атасының исемен (соңгысы - булган очракта), җавап, мөрәжәгатьне башкага жибәрү турында хәбәрнамә жибәрелергә тиешле электрон почта адресын күрсәтә. Гражданны мондый мөрәжәгатькә электрон формада кирәкле документларны һәм материалларны беркетергә хокуклы.

Гражданны Татарстан Республикасы дәүләт телләрендә, туган телдә яисә Россия Федерациясе халыкларының теләсә кайсы башка телендә тәкъдимнәр, гаризалар, шикаятьләр белән мөрәжәгать итәргә хокуклы. Гражданныдан кергән тәкъдимнәргә, гаризаларга, шикаятьләргә җаваплар мөрәжәгать итү

телендә бирелә. Мөрәжәгать итү телендә җавап бирү мөмкин булмаган очракта, Татарстан Республикасы дәүләт телләре кулланыла.

1.3. Башкарма комитет яисә вазыйфай зат компетенциясенә керми торган мәсьәләләрне хәл итү кирәк булган мәсьәләләрне үз эченә алган язма мөрәжәгатьләр, аларны теркәгәннән соң җиде көн эчендә, Федераль законның 11 статьясындагы 4 өлешендә күрсәтелгән очрактан тыш, мөрәжәгатьне башкаларга җибәрү турында мөрәжәгать юллаган гражданды хәбәр итү белән, мөрәжәгатьләрдә куелган мәсьәләләрне хәл итү алар компетенциясенә кергән тиешле органга яисә тиешле вазыйфай затка җибәрелә. Шулу вакытта хәбәрнамәнең текстында Законның тиешле статьясына сылтама булырга тиеш. Хәбәрнамәнең икенче нөсхәсе эшкә беркетелә.

Миграция өлкәсендә Россия Федерациясе законнарын бозу фактлары турында мәгълүматны үз эченә алган язма мөрәжәгать, Федераль законның 11 статьясындагы 4 өлешендә күрсәтелгән очрактан тыш, аның мөрәжәгатен башкаларга җибәрү турында мөрәжәгать җибәргән гражданды хәбәр итү белән, теркәлгән көннән биш көн эчендә эчке эшләр өлкәсендә федераль башкарма хакимият органының территориаль органына һәм Татарстан Республикасы Президентына җибәрелә.

Язма мөрәжәгатьтә куелган мәсьәләләрне хәл итү берничә дәүләт органы, җирле үзидарә органнары яки вазыйфай зат компетенциясенә керсә, мөрәжәгатьнең күчәрмәсе теркәлгән көннән җиде көн эчендә тиешле дәүләт органнарына, җирле үзидарә органнарына яисә тиешле вазыйфай затларга җибәрелә.

1.4. Карарына яисә гамәленә (гамәл кылмавына) шикаять белдерелә торган дәүләт органына, җирле үзидарә органына яисә вазыйфай затка шикаятьне карау өчен җибәрү тыела.

Әгәр моңа бәйле рәвештә мөрәжәгатьләрдә куелган мәсьәләләрне хәл итү алар компетенциясенә кергән дәүләт органына, җирле үзидарә органына яки вазыйфай затка шикаятьне җибәрү мөмкин булмаса, тиешле карарга яки гамәлгә (гамәл кылмавына) билгеләнгән тәртиптә судка шикаять белдерү хокукын аңлатып, шикаять гражданды кире кайтарыла.

1.5. Әгәр язма мөрәжәгать тексты укып аңларлык булмаса, мөрәжәгатькә җавап бирелми һәм ул дәүләт органына, җирле үзидарә органына яисә вазыйфай затка аларның компетенциясе нигезендә карау өчен җибәрелергә тиеш түгел, бу хакта мөрәжәгатьне теркәгән көннән җиде көн эчендә, әгәр мөрәжәгать итүче гражданның фамилиясе һәм почта адресы укып аңларлык булса, аңа хәбәр ителә. Күрсәтелгән мөрәжәгать эшкә беркетелә.

Язма мөрәжәгать тексты буенча тәкъдимнең, гаризаның яки шикаятьнең асылын билгеләп булмаса, мөрәжәгатькә җавап бирелми һәм ул җирле үзидарә органына яисә вазыйфай затка аларның компетенциясе нигезендә карап тикшерү өчен җибәрелергә тиеш түгел, бу хакта мөрәжәгатьне теркәгән көннән алып җиде көн эчендә мөрәжәгатьне җибәргән гражданды хәбәр ителә.

1.6. Мөрәжәгать җибәргән гражданның фамилиясе яки җавап җибәрелергә тиешле почта адресы булмаган язма мөрәжәгатькә җавап бирелми. Мондый мөрәжәгать тиешле эшкә беркетелә. Әгәр күрсәтелгән мөрәжәгатьтә әзерләнгән торган, кылына торган яки кылынган хокукка каршы

гамәл, шулай ук аны эзерләүче, башкаручы яки башкарган зат турында белешмәләр булса, мөрәжәгать компетенциясе буенча тиешле дәүләт органына жиһәреләргә тиеш.

1.7. Гражданнар башкарма комитетка, башкарма комитетның вазыйфай затларына үз вәкиле аша мөрәжәгать итәргә хокуклы.

1.8. Суд карарына шикаять бирелә торган мөрәжәгать, теркәлгән көннән жиде көн эчендә, әлегә суд карарына шикаять бирү тәртибен аңлатып, мөрәжәгать жиһәргән гражданга кире кайтарыла.

1.9. Әгәр кергән язма мөрәжәгатьтә әдәпсез яисә мәсхәрәле сүзләр, башкарма комитетның вазыйфай затының, шулай ук аның гаилә әгъзаларының тормышына, сәләмәтлегенә һәм мөлкәтенә зыян китерү белән янаулар булса, ул анда куелган сорауларның асылы буенча жавапсыз калдырылырга мөмкин. Бу очракта мөрәжәгать жиһәргән гражданга мөрәжәгать итү хокукын явыз ният белән файдалану ярамау турында хәбәр ителә.

1.10. Гражданның язма мөрәжәгатендә элегрәк жиһәрелгән мөрәжәгатьләргә бәйле рәвештә асылы буенча күп тапкырлар язма жаваплар бирелгән сорау булса, шул ук вакытта мөрәжәгатьтә яңа дәлиләр яки хәлләр китерелми икән, әгәр күрсәтелгән мөрәжәгать һәм элегрәк жиһәрелә торган мөрәжәгатьләр берничә тапкыр башкарма комитетка яисә бер үк вазыйфай затка юлланган булса, Балтач район башкарма комитеты житәкчесе әлегә мәсьәлә буенча чираттагы мөрәжәгатьнең нигезсез булуы һәм граждан белән язышуны туктату турында карар кабул итәргә хокуклы. Мөрәжәгать жиһәргән гражданга әлегә карар турында хәбәр ителә.

1.11. Башкарма комитетка яисә вазыйфай затка жавабы Федераль законның 10 статьясындагы 4 өлеше һәм әлегә Тәртипнең 2.12 пунктндагы бишенче абзацы нигезендә Татарстан Республикасы Балтач муниципаль районының рәсми сайтында урнаштырылган язмага мөрәжәгать кергән очракта, мөрәжәгать иткән гражданга мөрәжәгать теркәлгән көннән жиде көн эчендә мөрәжәгатьтә куелган сорауга жавап урнаштырылган «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендәге рәсми сайтның электрон адресы хәбәр ителә, шул ук вакытта суд карарына шикаять белдерүче мөрәжәгать кире кайтмый.

1.12. Мөрәжәгатьтә куелган сорауның асылы буенча жавап дәүләт серен яисә федераль закон белән саклана торган башка серне тәшкит итүче белешмәләрне читкә сөйләмичә генә бирелә алмаса, мөрәжәгать жиһәргән гражданга күрсәтелгән белешмәләрне ачу тыелган булу сәбәпле, анда куелган мәсьәләнең асылы буенча жавап бирү мөмкинлегә булмау турында хәбәр ителә.

1.13. Мөрәжәгатьтә куелган мәсьәләләрнең асылы буенча жавап биреп булмауның сәбәпләре алга таба бетерелгән очракта, граждан яңадан жирле үзидарә органына яисә вазыйфай затка мөрәжәгать жиһәргә хокуклы.

2. Гражданнарның язма мөрәжәгатьләрен кабул итү, теркәү һәм исәпкә алу

2.1. Почта аша жиһәрелгән әйберләрдә булырга мөмкин булган

шартлаткыч, агулы һәм башка куркыныч кушып салынган әйберләрне вакытында ачыклау һәм зарарсызландыру максатларында, аларны тышкы яктан карап тикшерәләр. Мондый кушып салынган әйберләр ачыкланган очракта яки алар булу-булмауга шик туса, почта аша жиберүләр белән алга таба эшләү кичекмәстән туктатыла һәм куркынычсызлык органының тиешле бүлекчәсе белгече чакырыла. Белгеч чакырту белән бер үк вакытта почта аша жиберелгән әйберне мәжбүри изоляцияләү белән куркынычсызлык чаралары күрелергә тиеш.

Террорчылык актлары һәм башка жинаятьләрне кылу белән янаулар булган язма мөрәжәгатьләрне алганда, оператив-эзләү чараларын һәм тикшерү гамәлләрен үткәргәндә файдаланылырга мөмкин булган эзләрне саклау өчен чаралар күрелә.

2.2. Язма мөрәжәгатьләрне кабул иткәндә аларның адресларының дәрәслеге тикшерелә. Билгеләнеше буенча килмәгән хатлар адресатка жиберү өчен кичекмәстән элементнең почта предприятиесенә ачылмаган килеш кире кайтарыла.

Конвертларны ачканда аларда хат һәм документлар булуы тикшерелә (ертылган документлар ябыштырыла), алар конверт белән беркетелә, кәргән документлар (паспорт, хәрби билет, хезмәт кенәгәсе, пенсия таныклыгы һ.б., шулай ук фотосурәтләр һәм хатка башка кушымталар) хат тексты алдыннан беркетелә. Кушымта яки хат тексты булмаган очракта, конвертка кушып бирелә торган белешмә куела һәм бу хакта гариза бирүчегә хәбәр ителә.

2.3. Барлык язма мөрәжәгатьләр башкарма комитетка кәргәннән соң өч көн эчендә теркәлә. Һәр мөрәжәгәткә тәртип буенча теркәү номеры бирелә. Һәр яңа календарь елында яңадан кәргән мөрәжәгатьләрнең номерлары беренче номердан башлана. Теркәлгәннән соң, кәргән барлык мөрәжәгатьләрне дә аларда булган мәгълүмат предметына алдан карап тикшерү оештырыла. Әлеге процедураның максаты - башкарма комитетка коррупция фактлары буенча граждандардан кәргән мөрәжәгатьләр санын билгеләү.

Кәргән корреспонденциядән мөмкин булган коррупцион хокук бозулар турында мәгълүмат булган мөрәжәгатьләр ачыклана (муниципаль хезмәткәрләрнең гамәлләренең (гамәл кылмавының) граждандарның законлы мәнфәгатьләренә карамастан, үзе өчен яисә өченче затлар өчен акча, кыйммәтләр, башка мөлкәт яисә мөлкәти характердагы хезмәт күрсәтүләр рәвешендә табыш алу максатларында, вазыйфасыннан законсыз файдалануга бәйле булуын күрсәтүче факттагы мәгълүматлар).

Әлеге процедура әлеге Тәртипнең 3 бүлегендә каралган аерым тәртиптә карала торган мөрәжәгатьләрне ачыкларга мөмкинлек бирә.

2.5. Башкарма комитетка кәгазь чыганакта кәргән язма мөрәжәгатьләр мәжбүри рәвештә сканерлана һәм электрон документлар әйләнеше системасына йөкләнә.

2.6. Гражданиң шикаятендә күрсәтелгән белешмәләр ахыргы карарны чыгару өчен житәрлек булмаса, гамәлләренә карата шикаять белдерелгән учреждениедән яисә заттан карар кабул итүнең нигезлелеге турында бәяләмә белән тикшерү материаллары соратып алына. Кирәк булган очракта, Балтач район башкарма комитеты житәкчесе күрсәтмәсе буенча шикаятьләр урынга

чыгып тикшерелергә мөмкин.

2.7. Әгәр барлык сораулар каралган, алар буенча тиешле чаралар күрелгән һәм гамәлдәге законнарға туры килә торган тулы җаваплар бирелгән булса, гражданның хатлары хәл ителгән дип санала.

2.8. Башкаручы (имза куйган затлар белән бер үк вакытта) җавапларның эчтәлеген, ачыклығы һәм төгәллеген, норматив актларга сылтамаларның дөрөслеген өчен җаваплы.

2.9. Башкарма комитетның вазыйфаи затлары:

а) мөрәҗәгатьне объектив, һәрьяклы һәм вакытында, кирәк очракта - мөрәҗәгать җибәргән граждан катнашында карауны тәмин итәләр;

б) мөрәҗәгатьне карау өчен кирәкле документларны һәм материалларны, шул исәптән электрон формада, башка дәүләт органнарыннан, җирле үзидарә органнарыннан һәм башка вазыйфаи затлардан, судлардан, сорау алу органнарыннан һәм алдан тикшерү органнарыннан тыш, соратып алалар;

в) гражданның бозылган хокукларын, ирекләрен һәм законлы мәнфәгатьләрен торгызуга яисә яклауга юнәлдерелгән чаралар күрәләр;

г) әлегә Тәртипнең 1.5, 1.6, 1.8, 1.9, 1.10, 1.11, 1.12, 1.13 пунктларында күрсәтелгән очрактан тыш, мөрәҗәгатьтә куелган сорауларның асылы буенча язма җаваплар бирәләр;

д) гражданга аның мөрәҗәгатен башка дәүләт органына, җирле үзидарә органына яисә башка вазыйфаи затка аларның компетенциясегә нигезендә карау өчен җибәрү турында хәбәр итәләр.

2.10. Мөрәҗәгатьне караганда, мөрәҗәгатьтәгә белешмәләрен, шулай ук гражданның шәхси тормышына кагылышлы белешмәләрен аның ризалыгынан башка читкә сөйләү рөхсәт ителми. Мөрәҗәгатьтә куелган мәсьәләләрен хәл итү компетенциясенә керә торган дәүләт органына, җирле үзидарә органына яисә вазыйфаи затка язма мөрәҗәгатьне җибәрү белешмәләрен читкә сөйләү булып тормый.

2.11. Башкарма комитетка яисә вазыйфаи затка аларның компетенциясегә нигезендә кергән язма мөрәҗәгатьләр, Федераль законның 12 статьясындагы 1.1 өлешендә күрсәтелгән очрактан тыш, язма мөрәҗәгать теркәлгән көннән алып 30 көн эчендә карала.

2.12. Башкарма комитетка кергән мөрәҗәгатьләрен карау вакыты башлану дип аларның теркәү көне санала. Мөрәҗәгатьләрен карау вакыты тәмамлану дип мөрәҗәгать авторына җавап бирү датасы санала.

2.13. Билгеләнгән тәртиптә каралган мөрәҗәгатьләр буенча карарлар чикләнгән таратулы хезмәт мәгълүматына кертелергә мөмкин түгел.

Мөрәҗәгатьтә куелган сорауның асылы буенча җавап дәүләт серен яисә федераль закон белән саклана торган башка серне тәшкит итүгә белешмәләрен читкә сөйләмичә генә бирелә алмаса, мөрәҗәгать җибәргән гражданга күрсәтелгән белешмәләрен ачу тыелган булу сәбәпле, анда куелган мәсьәләнең асылы буенча җавап бирү мөмкинлеген булмау турында хәбәр ителә.

2.14. Язма мөрәҗәгатькә җавап Балтач район башкарма комитеты бланкында яки район Советы бланкында эзерләнгән һәм Балтач район башкарма комитеты җитәкчесе, аның урынбасарлары тарафыннан аларның компетенциясегә нигезендә имзалана. Җавап граждан күрсәткән адреска

жибәрелә.

Ике һәм аннан күбрәк зат мөрәжәгатенә (коллектив мөрәжәгатькә) җавап алучы яисә мөрәжәгатькә имза куйган гражданнар коллективы вәкиле буларак мөрәжәгатьтә күрсәтелгән затка жибәрелә. Әгәр җавап алучы коллектив мөрәжәгатьтә билгеләнмәгән булса, җавап яшәү урынын күрсәткән мөрәжәгать итүчеләр (имза куючылар) исемлегендә беренче торган гражданга жибәрелә. Коллектив мөрәжәгатькә җавап жибәрү турындагы үтенеч берничә мөрәжәгать итүче (имза куючы) зат тарафыннан белдерелгән очракта, җавапның күчәрмәсе аларның һәркайсына күрсәтелгән почта адреслары буенча жибәрелә.

Башкарма комитетка яисә вазыйфай затка электрон документ рәвешендә килгән мөрәжәгатькә җавап электрон документ рәвешендә мөрәжәгатьтә күрсәтелгән электрон почта адресы буенча һәм башкарма комитетка яисә вазыйфай затка язма рәвештә кергән мөрәжәгатькә - мөрәжәгатьтә күрсәтелгән почта адресы буенча язма рәвештә жибәрелә. Моннан тыш, башкарма комитетка яисә вазыйфай затка кергән, билгесез затлар даирәсе мәнфәгатьләренә кагылышлы тәкъдимне, гаризаны яки шикаятыне үз эченә алган мөрәжәгатькә, аерым алганда, билгесез затлар даирәсенә карата чыгарылган суд карарына, шул исәптән суд карарына шикаять бирү тәртибен аңлатуга бәйле мөрәжәгатькә җавап, Федераль законның 6 статьясындагы 2 өлеше һәм әлеге Тәртипнең 2.11 пункты таләпләрен үтәп, Татарстан Республикасы Балтач муниципаль районының рәсми сайтында урнаштырылырга мөмкин.

3. Коррупция юнәлешендәге фактлар буенча гражданнар мөрәжәгатьләре белән эшләү тәртибе

3.1. Алдан карап тикшерү процедурасын уздырганнан соң коррупциягә каршы хокук бозулар турында мәгълүмат ачыкланган мөрәжәгать кичекмәстән Татарстан Республикасы Балтач район башкарма комитеты житәкчесенә тапшырыла.

Татарстан Республикасы Балтач район башкарма комитеты житәкчесе резолюция сала һәм башкаручыларны билгели. Мөрәжәгатьне карау махсус контрольгә алына.

3.2. Мөрәжәгать карары яисә гамәле (гамәл кылмавы) мөрәжәгать итү предметы булган дәүләт органына, жирле үзидарә органына яисә вазыйфай затка жибәрелми.

3.3. Күрсәтелгән мөрәжәгатьтә әзерләнгән торган, кылына торган яки кылынган хокукка каршы гамәл, шулай ук аны әзерләүче, башкаручы яки башкарган зат турында белешмәләр булган очракта, мөрәжәгать теркәлә һәм компетенциясе нигезендә дәүләт органына жибәрелә.

Мөрәжәгатьтә муниципаль хезмәткәрләргә муниципаль хезмәт белән бәйле вазыйфаларны, чикләүләрне һәм тыюларны, шулай ук хезмәт тәртибенә карата таләпләрне үтәмәү, муниципаль хезмәткәрнең мәнфәгатьләр конфликтына китерә торган яисә китерергә мөмкин булган шәхси кызыксынуы булу турында, мәнфәгатьләр каршылыгы барлыкка килү турында, муниципаль хезмәткәрнең башка коррупцион хокук бозуларны кылу ихтималы турында

белешмэләр булса, Татарстан Республикасы Балтач район башкарма комитеты житәкчесе кадрлар хезмәтенә коррупцион һәм башка хокук бозуларны профилактикалау буенча бүлекчәсе вазыйфай затының (коррупцион һәм башка хокук бозуларны профилактикалау буенча эш өчен җаваплы вазыйфай затларның) доклад язмасы нигезендә мөрәҗәгатьтә баян ителгән фактларга карата тикшерү үткәрүнең максатчанлыгы турында карар кабул итә. Әлеге тикшерү хезмәт тәртибе таләпләренең (муниципаль хезмәткәр тарафыннан чикләүләргә һәм тьюларны, мәнфәгатьләр конфликтын булдырмау яисә җайга салу турындагы таләпләргә үтәү, «Коррупциягә каршы көрәш турында» 2008 елның 25 декабрендәге 273-ФЗ номерлы Федераль законда, башка федераль законнарда билгеләнгән бурычларны үтәү) үтәлешен тикшерү булып тора һәм Россия Федерациясе һәм Татарстан Республикасы норматив хокукый актлары нигезендә уздырыла.

3.4. Мөрәҗәгатьтә баян ителгән фактлар оператив-эзләү чараларын үткәрү юлы белән тикшерүгә мохтаж булса, мөрәҗәгатьне карау барышында оператив-эзләү эшчәнлеген гамәлгә ашыруга вәкаләтле дәүләт органнарына гарызнамә җибәрелә.

3.5. Күрсәтелгән тикшерүне уздырганда муниципаль хезмәткәрләрнең хезмәт тәртибе таләпләрен һәм (яисә) мәнфәгатьләр конфликтын җайга салу турындагы таләпләргә үтәмәве турында дәлилләүче фактлар ачыкланса, Татарстан Республикасы Балтач район башкарма комитеты житәкчесе Татарстан Республикасы Балтач муниципаль районында хезмәт (вазыйфай) тәртибенә таләпләргә үтәү һәм мәнфәгатьләр конфликтын җайга салу буенча комиссиягә (алга таба - Комиссия) тикшерү материаллары тапшыру турында карар кабул итә.

Әлеге мәсьәләне Комиссия утырышында карау турында карар кабул ителгәндә, утырышның датасы, вакыты һәм урыны билгеләнә, шулай ук хезмәт (вазыйфай) тәртибенә таләпләргә үтәү һәм мәнфәгатьләр конфликтын җайга салу буенча комиссия Нигезләмәсе нигезендә Комиссия утырышын эзерләү эше оештырыла.

3.6. Мөрәҗәгать итүчегә мөрәҗәгатьтә куелган сорауларның асылы буенча җавапта үткәрелгән чаралар һәм тикшерүләр нәтиҗәләре, Комиссия карарлары (булган очракта) турында мәгълүмат, шулай ук кабул ителгән чаралар, шул исәптән муниципаль хезмәткәргә карата җаваплылык чараларын куллану яисә тикшерү үткәрү өчен нигезләрнең булмавы һәм коррупция фактлары расланмау турында мәгълүмат булырга тиеш.

3.7. Башкарма комитеткә кәргән коррупция юнәлешендәге фактлар буенча гражданнар мөрәҗәгатьләргә әлеге Тәртиптә билгеләнгән тәртиптә каралырга тиеш.

3.8. Мөрәҗәгать гражданинга мөрәҗәгатьтә куелган барлык сорауларга җавап җибәргәннән соң контрольдән алына.

4. Гражданнарны шәхси кабул итүне оештыру

4.1. Гражданнарны шәхси кабул итү Татарстан Республикасы Балтач район башкарма комитеты житәкчесе, аның урынбасарлары тарафыннан

үткөрелә.

Башкарма комитетта гражданнарны кабул итү 111 нче кабинетта һәм урынбасарларның хезмәт кабинетларында башкарыла. Кирәк булганда, очрашулар гражданнарның яшәү яки эш урыннары буенча оештырыла.

4.2. Кабул итү урыны, кабул итү өчен билгеләнгән көннәр һәм сәгатьләр, гражданнарны кабул итү өчен җаваплы вазыйфай затларның телефон номерлары турында мәгълүмат массакүләм мәгълүмат чаралары аша халыкка җиткерелә һәм Балтач муниципаль районының рәсми сайтында урнаштырыла.

Әлеге мәгълүмат шулай ук түбәндәге адрес буенча урнашкан Балтач район башкарма комитеты бинасының 1 нче катындагы мәгълүмат стендында да урнаштырыла: ТР, Балтач районы, Балтач ш.т.п., Ленин урамы, 42 нче йорт.

Кабул ителә торган бинада гражданнарны кабул итүгә турыдан-туры катнашы булмаган затларга булу тыела.

4.3. Татарстан Республикасы Балтач район башкарма комитеты җитәкчесенә кабул итү бүлмәсендә телдән мөрәҗәгатьләрнең эчтәлегенә гражданның шәхси кабул итү карточкасына кертелә (2 нче кушымта), анда гражданны кабул итү датасы, аның фамилиясен, исемен, атасының исемен (соңгысы - булган очракта), аның яшәү урыны адресы, кабул итүне алып баручы вазыйфай (вәкаләтле) затның фамилиясе, телдән мөрәҗәгатьнең эчтәлегенә һәм аның буенча кабул ителгән чаралар турында белешмәләр булырга тиеш. Күрсәтелгән реквизитлар башка кирәкле мәгълүматлар белән тулыландырылырга мөмкин.

4.4. Түбәндәге затлар гражданнарны шәхси кабул итү өчен билгеләнгән көннәрдә һәм сәгатьләрдә беренче чиратта шәхси кабул ителү хокукына ия:

1) I, II төркем инвалидлар һәм (яки) аларның законлы вәкилләре (ата-аналарның берсе, уллыкка алуучылар, опекун яки попечитель);

2) Бөек Ватан сугышы ветераннары, Россия Федерациясе Геройлары, Советлар Союзы Геройлары, Социалистик Хезмәт Геройлары, Россия Федерациясенә Хезмәт Геройлары, хәрби хәрәкәтләр ветераннары;

3) инвалид балалар, ятим балалар, ата-ана тәрбиясеннән мәхрүм калган балалар, ятим балалар һәм ата-ана тәрбиясеннән мәхрүм калган балалар исәбәндәге затлар, шулай ук мондый балаларның хокукларын һәм законлы мәнфәгатьләрен тәэмин итүгә һәм яклауга бәйле мәсьәләләр буенча мөрәҗәгать итсәләр, аларның законлы вәкилләре һәм вәкилләре;

4) өч яшькә кадәрге балалар белән кабул итүгә килгән гражданнар;

5) Балтач муниципаль районының Мактаулы гражданнары.

4.5. Шәхси кабул итү вакытында граждан шәхесен раслаучы документ күрсәтә. Әлеге Тәртипнең 4.4 пунктының 1-5 бүлекләрендә күрсәтелгән гражданнарны шәхси кабул иткәндә, аларны беренче чиратта шәхси кабул ителүгә хокукын раслаучы документ күрсәтәләр. Беренче чиратта шәхси кабул ителү хокукына бер үк вакытта берничә граждан ия булса, күрсәтелгән гражданнарны кабул итү аларның шәхси кабул итүгә килү тәртибәндә гәмәлгә ашырыла.

4.6. Кабул итүне гәмәлгә ашыручы вазыйфай (яисә вәкаләтле) зат гражданны игътибар белән тыңларга һәм мөрәҗәгатенә асылын жентекләп

тикшерергә тиеш, телдән мөрәжәгатьтә баян ителгән фактлар һәм хәлләр ачык күренеп торган һәм өстәмә тикшерүне таләп итмәгән очракта, гражданның ризалыгы белән мөрәжәгать итүгә җавап шәхси кабул итү барышында телдән бирелергә мөмкин, бу хакта гражданны шәхси кабул итү карточкасында язып куела һәм граждан имзасы белән раслана. Калган очракларда мөрәжәгатьтә куелган сорауларның асылы буенча язмача җавап бирелә.

Шәхси кабул итү барышында кабул ителгән язма мөрәжәгать Федераль законда һәм әлеге Тәртиптә билгеләнгән тәртиптә теркәлергә һәм каралырга тиеш.

Мөрәжәгатьтә башкарма комитет яисә вазыйфай зат компетенциясенә керми торган мәсьәләләр булган очракта, гражданга кая һәм нинди тәртиптә мөрәжәгать итәргә кирәклегенә турында аңлатма бирелә.

Шәхси кабул итү барышында гражданга, әгәр элегрәк мөрәжәгать итүдә куелган сорауларның асылы буенча җавап бирелгән булса, алга таба мөрәжәгатьләрне караудан баш тартырга мөмкин.

4.7. Башкарма комитетның вазыйфай затлары гражданның шәхси кабул итүгә бәйле мәсьәләләр буенча җирле үзидарәненң башка органнарына, предприятиеләргә, учреждениеләргә яисә оешмаларга мөрәжәгать итәргә хокуклы, аларның җитәкчеләре һәм хезмәткәрләре аларга ярдәм күрсәтергә һәм булышырга тиеш: кирәкле белешмә һәм мәгълүмат материалларын (норматив хокукый актлар нигезендә хәбәр ителергә тиешле белешмәләрдән тыш) тапшырырга, квалификацияле консультациялар, элемент белән тәэмин итәргә, кабул итү өчен хезмәткәрләргә җибәрергә һ.б.

4.8. Граждан кабул итү бүлмәсендә әйләнә-тирәдәгеләрнең тормышына һәм сәламәтлегенә турыдан-туры куркыныч тудыручы гамәлләр кылган очракта, кабул итүне алып баручы вазыйфай (яисә вәкаләтле) зат Россия Федерациясе законнары нигезендә тиешле чаралар күрә. Кирәк булганда эчке эшләр һәм ашыгыч медицина ярдәме органнары хезмәткәрләре чакырыла.

5. Мөрәжәгатьләр белән эш торышын тикшерү һәм аларны карауны контрольдә тоту Мөрәжәгатьләрдәге мәгълүматны анализлау һәм гомумиләштерү

5.1. Башкарма комитетның вазыйфай затлары үз компетенциясе кысаларында мөрәжәгатьләрне карау тәртибенең үтәлешен контрольдә тоталар, кергән мөрәжәгатьләрнең эчтәлеген анализлыйлар, гражданның хокукларын, ирекләрен һәм законлы мәнфәгатьләрен бозу сәбәпләрен вакытында ачыклау һәм бетерү буенча чаралар күрәләр.

5.2. Анализ үткәргәндә кергән, башкаларга җибәрелгән һәм каралган язма мөрәжәгатьләрнең, электрон документ формасында мөрәжәгатьләрнең саны, гражданның кабул итү урыннары, көннәре һәм сәгатьләре, шәхси кабул итүдә кабул ителгән гражданның саны, гражданның шәхси кабул итү һәм күчмә кабул итү буенча вәкаләтле затлар турында, мөрәжәгатьләр тематикасы турында, мөрәжәгатьләрне карау нәтижәләре буенча кабул ителгән чаралар, шул исәптән кабул ителгән норматив-хокукый һәм башка актлар (булганда) турында мәгълүмат өйрәнелә.

5.3. Башкарма комитетта барлык язма мөрәжәгатьләр, шулай ук гражданнарны шәхси кабул итүдә мөрәжәгатьләр башкару вакытлары буенча контрольгә алынырга тиеш, аларны карау нәтижәләре турында авторга җавап бирергә яисә тиешле орган яисә вазыйфай зат гарызнамәсе буенча мәгълүмат бирергә кирәк.

5.4. Контроль буенча турыдан-туры эш башкарма комитетның контроль буенча вәкаләтләр бирелгән вазыйфай затларына йөкләнә.

Мондый контрольне гамәлгә ашыручы затлар түбәндәгеләргә хокуклы:

а) башкаручылардан һәм аларның турыдан-туры җитәкчеләреннән мөрәжәгатьләргә карау барышы турында кирәкле мәгълүматларны соратып алырга;

б) билгеләнгән тәртиптә мөрәжәгатьләргә карау торышын чагылдыручы материаллар белән танышырга;

в) мөрәжәгатьләргә карау барышында ачыкланган җитешсезлекләргә бетерү буенча тиешле вазыйфай затларга тәкъдимнәр кертергә.

5.5. Мөрәжәгатьләргә карауның барышы турында даими рәвештә, ләкин айга кимендә бер тапкыр, Башкарма комитетта хәбәр итәргә.

5.6. Мөрәжәгатьләр белән эшләүнең торышы (гражданнардан келгән мөрәжәгатьләргә анализ) шулай ук Татарстан Республикасы Балтач район башкарма комитеты җитәкчесе эшчәнлегенә турында еллык хисапларда чагылдырыла һәм мәҗбүри тәртиптә муниципаль районның Интернет челтәрендәге рәсми сайтына кушымта итеп бирелгән форма буенча (3, 4 кушымталар) урнаштырыла.

5.7. Аналитик эш Балтач район башкарма комитетының барлык бүлекчәләргә белән тыгыз элемтәдә алып барыла. Гражданнарның мөрәжәгатьләрен караучы белгечләр даими рәвештә үзләренә беркетелгән территориядә тематик язмалар, башка аналитик материаллар язу өчен материаллар (мөрәжәгатьләргә, җавапларның күчермәләрен ясыйлар) сайлап алуны һәм туплауны алып баралар, аналитик материаллар төзү өчен кирәкле мәгълүматны вакытында эзерлиләр.

Татарстан Республикасы
Балтач район башкарма комитетында
гражданның мөрежәгәләрен карау буенча
эш һәм гражданның шәхси кабул итүне тәэмин
итү тәртибенә
1 нче кушымта

Гражданның телдән мөрежәгәләрен теркәү журналы

№ т/б	Мөрежәгәт итү датасы	Фамилиясе, исеме, атасының исеме	Яшәү адресы	Эшчәнлекнең төре	Телдән мөрежәгәтнең кыскача эчтәлегә	Кемгә адресланган, карау нәтижә

Татарстан Республикасы
Балтач район башкарма комитетында
гражданның мөрәжәгәтләрен карау
буенча эш һәм гражданны шәхси кабул
итүне тәмин итү тәртибенә
2 нче кушымта

ГРАЖДАННАРНЫ КАБУЛ ИТҮНЕҢ УЧЕТКА АЛУ КАРТАСЫ

№ _____ Кабул итү көне 20 _____ елның « _____ » _____

Район _____

Адрес _____

Авторның фамилиясе, исеме, атасының исеме _____

Социаль хәле _____

Ташламалы состав _____

Кабатлау: Әйе, юк _____

Әңгәмәнең эчтәлегә _____

Кабул итү нәтижәсе _____

Әңгәмәне алып барды _____

Имза _____

Телдән җавапка риза _____

Имза _____

Тагарстан Республикасы
 Балтач район башкарма комитетында
 граждандарның мөрәжәгатъләрен карау буенча
 эш һәм граждандарны шәхси кабул итүне тәэмин
 итү тәртибенә
 3 нче кушымта

Балтач муниципаль районы органнарында граждандар мөрәжәгатъләре белән эшләү турында СТАТИСТИК МӨГЪЛӘМАТЛАР

Районнар һәм шәһәрләр исеме	Кергән барлык мөрәжәгатъләр (язмача һәм телдән мөрәжәгатъләр)*		Кергән электрон мөрәжәгатъләр (Интернет- кабул итү, электрон почта)*		Шул исәптән житәкчелеккә*** хәбәр ителде	Контрольгә алынды	Уңай кадар чыгарылды		Урынга чыгып тикшерелде	Шәхси кабул итүдә кабул ителгән граждандар		Шул исәптән житәкчелек*** тарафыннан
	20 ел	20 ел	20 ел	20 ел			20 ел	20 ел		20 ел	20 ел	
Балтач муниципаль районы												

Искәрмә:

*Телдән мөрәжәгатъләр: шәхси кабул итү һәм телефоннан шалтыратулар.

** Электрон мөрәжәгатъләр язма мөрәжәгатъләр исәбенә керә.

*** Житәкчелек - муниципаль берәмлек башлыгы һәм муниципаль берәмлек башкарма комитеты житәкчесе